



# VOINȚA POPORULUI

On. „Palatul Cultural” pentru Biblioteca  
Arad

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . . . 100 Lei.  
Pe jumătate an . . . . . 80 Lei.  
Pe trei luni . . . . . 40 Lei.

◆ ORGAN OFICIAL AL „FASCIEI NAȚIONALE ROMÂNE” ◆  
APARE ÎN FIECARE DUMINECĂ SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:  
Arad,  
Strada Vicențiu Babeș Numărul

## BASARABIA.

Dela un timp încoace chestia Basarabiei face obiectul de discuție în presa mondială și spre surprinderea noastră am avut prilejul să aflăm multe lucruri pe cari până azi nu le cunoșteam. În special „o anumită presă” sub masca că servește interesele patriei, se străduiește a evidenția drepturile noastre asupra acestei provincii românești și nu conținește a scormoni multe argumente devenite de prisos. E departe de noi gândul să mai recapitulăm istoria Basarabiei cum tot astfel credem inutil a mai insista asupra pretențiilor bolșevicilor cari pentru a-și justifica existența și pentru a înăbuși faima de care se bucură peste hotarele domeniului lor, au aflat ca foarte potrivit a exploata o chestiune care nu le aparține și pe care le-o contestă toată lumea civilizată.

Asta se zice pe limba românească „politică de stat” și curioșii lucru că se află oameni, cari să ia lucrurile în serios, iar dacă așa este, suntem îndreptățiți să credem, că politica nu-i altceva decât un mijloc ordinar de șantaj. Ne aducem aminte că statul român în dorința de a întreprinde legături de amicitie cu popoarele ce ne înconjoară, a convenit cu bolșevicii ca într-o conferință să se discute asupra posibilităților de înlăturare a mărului de discordie dintre noi și „rațul bolșevic”.

Rezultatul iarăși se știe. La conferința din Viena bolșevicii și-au exprimat dorința că soarta Basarabiei să se decidă printr'un plebiscit, adică populațiunea pro-

vinciei să voteze la care țară vrea să se alipească.

Lăsând la o parte faptul că Basarabia și-a spus odată cuvântul atunci când a fost alipită și acest cuvânt a fost luat la cunoștință nu numai de către noi dar și de către toate popoarele lumii civilizate cari l'au aprobat, nu avem cuvinte pentru a califica atitudinea sau mai bine zis obrăznicia bolșevicilor. Oamenii cari au subjugat un popor care numără peste o sută milioane de suflete prin exterminarea oamenilor de bine, prin uelțiri și folosindu-se de minciuni cu cari au umplut capurile celor inconștienți; ignorând cel mai elementar simț de cinste și bunăcuviință — o calitate pe care o propovăduiesc întocmai ca și cel care bea vin și predică să se bea apă —; cu călcarea legilor dumnezeiești și firești; cu distrugerea a tot ce li s'a putut împotrivi, ei vin azi și ne cer nouă să facem dreptate? unei provincii care un secol a avut nefericirea să fie despărțită dela sânul patriei-mamă și care s'a realizat de bunăvoie. Pentru o asemenea pretențiune absurdă, mărturisesc că n'am un singur cuvânt pe care să-l pot introduce între șire și aceasta pentru respectul ce datoroesc cititorilor ziarului nostru.

Repet. În cadrele articolului de față n'am de gând să dovedesc netemeinicia pretențiilor bolșevicilor, vreau să lămuresc numai unele chestiuni de amănunt fără importanță dar semnificative.

În primul rând vreau să se

știe de către toți Românii adevărați că proporțiile ce s'au dat conflictului ce există între noi și bolșevici sunt cu totul exagerate și făcute deoparte în dorința de a ațâța spiritele prin perpetui știri alarmante și de altă parte pentru a micșora sentimentul național la acei mai puțin încrezători în puterea de viață a neamului românesc. Aceasta încă se cheamă politică. Se deosebește de politica bolșevică care este un instrument ordinar de șantaj prin aceea că este o politică pur și simplu jidovească; ea caută totdeauna născociri și prin mijloace originale întretin spiritele oamenilor continu în agitație, pentruca în cele din urmă meșterul „popor ales” să pescuiască în apă tulbure, bine știind că atunci peștii se pot prinde mai ușor.

Ce e drept acest sistem adesea a reușit de minune, dar de data aceasta pot fi siguri urmașii lui Iuda că și-au greșit adresa. Șarlataniile își au locul lor și pot fi puse în practică pe lângă puțină abilitate când e vorba de un lucru mai mărunț, dar încă nu s'a născut cea năpărcă care să deruteze interesele unui neam ca acel românesc. Poporul român prin lupte de secole și-a câștigat independența și știe să aprecieze această comoară cum tot astfel va ști să o păstreze și în viitor.

Într'al doilea rând alarmiștii ar trebui să țină seamă de faptul că unirea Basarabiei la patriamamă este un act definitiv, făcut din voința poporului liber exprimată și a cărei menținere este garantată de țări amice ca Anglia, Franța, Italia, Japonia; consfințit de cele două dintâi și

fără îndoială că Italia țară latină de unde ne avem și noi originea nu va întârzia cu ratificarea tratatului, pe care l'a onorat cu semnătura sa, iar dela Japonia avem asigurări formale că-l va ratifica în viitorul apropiat.

Aceste lămuriri ne dau prilejul să constatăm că peste granița presa nesupusă finanței jidovești și-a spus cuvântul în chestiunea Basarabiei în mod cu totul obiectiv și cinstit. Nu mulțumim. Procedul fiind în conformitate cu principiile legilor creștinești îl considerăm ca ceva cu totul firesc și ne așteptăm să se producă astfel.

### Voluntarii capătă pământ

Uniunea foștilor voluntari Bănățeni a intervenit prin vicepreședintele său dl dr. Licărețiu deputat de Vinga pe lângă dl subsecretar de stat Cipăianu ca pământul de rezervă al statului să se împartă numai foștilor voluntari. Dl subsecretar de stat văzând această cerere a voluntarilor justă, a aprobat, dând ordin consilieratului agricol Timiș-Torontal, în acest sens.

Tablourile întocmite de către dnul T. Jurna secretarul F.V. cari cuprind deocamdată numai 300 voluntari din județul Timiș-Torontal la 27 Ianuarie 1925 s'au și înaintat Consilieratului agricol, și sperăm că nu peste mult vom vedea și voluntari împroprietăriți.

Nădăjduim că dl vicepreședinte dr. Licărețiu nu se va opri aci, ci va căuta să ducă lupta aceasta până la sfârșit, îngrijindu-se de soarta fiecărui voluntar din despărțământul d-sale.

În timpuri grele am jurat că nu ne vom despărți până la moarte, iar acum trebuie să dovedim încurajând generația viitoare.

T. Nicodimescu.

### Dascălul și rolul său azi.

De: Iosif P. Stojac

Între dascălul ve hie și cel de azi, ar trebui să fie. — și este — o diferență mare, ca între timpurile vechi și cele prezente.

Rolul dascălului, în trecut și acela de azi, este cu totul deosebit. Biocul acel de cunoștințe, cari se transmiteau, atunci aveă alt scop, decât învățământul, — în genere, — ce se face astăzi.

Întrețesutele principii, să zicem din evul mediu voiau o cultivare a spiritului, cu cunoștințe cât se poate mai multe, fără a prevedea că multele cunoștințe fără o bază care nu poate lipsi dela nici o lucrare omenească, dar și dacă există eră numai în parte și în mod exagerat.

Sub imboldul iubirii de progres pe căine dreptăți, în binele societății naționale, — după care va urmă a întregii societăți omenești, — s'a pus la baza educației de azi și chiar scopul ei, dezvoltarea caracterului moral.

După cum războiul mondial a frământat întreaga lume politică, aseme-

nea problema educației în urmărirea scopului amintit, frământă azi toate spiritele înalte din lume.

Este una din cele mai însemnate probleme ce și le-a pus vre-odată omenirea spre rezolvare. E fapt că suntem în criză de astfel de caractere, tocmai pentru care motiv se pune spre rezolvare problema; este un fapt îmbucurător, că putem vedea adevărate războaie pe terenul educației. Vom prăgăti generația viitoare spre un viitor mai fericit.

Moralul, elementul de bază al educației, necesită lumea întreagă de aceea toate țările caută ca să-și perfecționeze cât mai bine posibil, modul de tratare a celei mai perfecte dintre creaturi, s'o pregătească pe cea mai înaltă și perfectă țintă ce poate exista.

Așteptăm atât de sezoși realizarea acestei probleme; durere e, căci așa de puțină omenie și cinste se găsește azi pe toate terenurile vieții.

Este o lege psihologică, că lucrurile pe cari le așteptăm să ne producă o plăcere sufletască mai mare parte, decât însăși înfăptuirea câștigată. În pragul acestei probleme, așteptăm, parcă schimbarea lumii, odată cu ivi-

rea celui nou principiu de trai și tocmai, că așteptăm cu atâta sete se produce o senzație în sufletul omenirii.

Ce este acest element? După cum sufletul est- o parte. — scântele, — Dumnezeiască, tot așa moralul este activitatea sufletească, adică totalitatea lucrurilor frumoase — sufletești, — săvârșite de om.

Acest drum îl urmează școala de azi; pregătește tinerimea pentru o viață ideată, aceea care a fost până acuma închinată cu totul materiei și care a tras după sine puțină însemnătate a vechilor oameni.

Acum, când materia și-a ajuns culmea, trebuie să se ivească cineva, care să strige: „E de-ajuns ru asta!”, și atunci să se deă o nouă normă pentru viață. Cine va fi acel cineva care va striga: Educatorul, în mâinile căruia e nouă generație, dela care așteptăm, acel rezultat dorit.

Acel om pregătit întru toate: sufletește și moralicește — pentruca să fie demn de urmat, — este sufletul poporului, îndrumătorul, inițiatorul tuturor lucrurilor săvârșite de popor, putem zice cheia spre viață și progres

a poporului, deci lui i se încredințează spre realizare și această problemă.

Pomul până e tânăr se altuește, deci începem tineretul, ca să-l pregătim, pentru noua viață, formându-i caracterul moral, încă din societatea școlară, începând cu camaraderia morală, de pe băncile școlii, care va fi o fază de pregătire morală, a societății de mâine. Numai așa vom nimici răul care roade la rădăcina societății de azi. Școala condusă de harnicii dascăli ne va aduce mântuirea, și totuși ea este destul de slab remunerată. Idealul se mulțumește!

Românul nu s'a născut cu aceasta meserie „de-a alergă pururi după materii, el s'a născut idealist, și deci tot adevărata școală va căuta ca să distrugă și cauza, care a produs efectul societății de azi . . .

Conștiința morală, națională și solidaritatea, — propusul școlii de altcum, — vor asigura buna pace și liniștea neamului.

Dascălul înarmat cu armele conștiinței va duce la îndeplinire toate acestea bunuri ale neamului, rămânând ca noi să-i fim mulțumitori.

## Frământările studenției române

Iar azi după 6 ani de la sfânta Unire suntem siliți să asistăm la tristul spectacol provocat de un corp matur de profesori universitari care alcătuiesc Senatul universitar. Spectacol, care scade nivelul de cultură al Universității, care calcă în picioare demnitatea de student universitar, care contribuie în modul cel mai evident la scăderea și nimicirea prestigiului universității noastre din Cluj, care nici până acuma nu se bucură de prea multe simpatii în lumea universitară din străinătate.

Nu vă cugetați Domnilor profesori la menirea ce trebuie să o aveți Dvoastre de a împăca, calma spiritele agitate, a-ți pierdut dinaintea ochilor Dvoastre scopul pe care trebuie să-l urmărească în educația universitară fiecare profesor român?

Asemenea educație și cultură națională l se dă tinerimei care mâine va conduce destinele acestei țări?

Nu vă cugetați Dlor profesori la trecutul apropiat care trebuie să vă fie un indemn de fapte naționale, nu vă dați seama Dlor profesori că fără entuziasmul nemărginit și naționalismul curat al poporului român și tinerimei universitare creștină română conștie de chemarea ei, că fără sacrificiul de bună voie al celor mulți necunoscuți morți pentru un ideal național Dvoastre n'ați fi putut fi profesori azi la Universitatea din Cluj?

Elanul de însuflețire, de înălțare națională a poporului român și studenției române V'a ajutat ca să ajungeți profesori universitari, căci durere partea cea mai mare n'a avut pregătirile necesare pentru catedră universitară și precum o dovediți în hotărârile Dvoastre, nici până acum nu v'ați putut forma o mentalitate universitară care trebuia să vă călăuzească faptele Dvoastre ci ați rămas tot cu mentalitatea îngustă pe care a-ți avut-o când a-ți fost profesori pe la liceele din orașelele mici.

Așa înțelegeți Dlor profesori a apăra autonomia universitară introducând armata în sălile Universității? Voiți să vă închideți între ziduri chinezești prin cari să nu mai străbată plângerile motivate ale studenției noastre care luptă cu greutatea imense ale existen-

ței cu mizerie și boli din multele lipsuri ce îndură?

Așa înțelegeți Dlor profesori a crește caractere, punându-le în vedere că dacă nu urmează la cursuri vor fi dați afară din căminuri, li se va tăia bursa și vor fi exmatriculați?

Să poate că această tinerime universitară să fie atât de criminală în postulatele ei încât să nu se găsească un profesor, care să-i ia apărarea să știe că-și la cel mai mare criminal i-se face apărarea înaintea forurilor judecătorești.

Tu tinerime universitară, sufletul neamului românesc, nu ești nici la atâta îndreptățită să te apere cineva? Nu vă dați seama Dlor profesori că această tinerime va fi chemată ca să apere scumpa noastră Patrie contra dușmanilor cari se pregătesc cu îndârjire pentru a ne ataca?

Veți putea Dvoastră pretinde atunci fapte eroice, avânt, însuflețire națională de la această tinerime pe care o batjocoriți azi în felul acesta?

Ce nedreptăți sunt în acele postulate formulate de studenție în 10 puncte? Vă doare Dlor profesori pentru că această tinerime cere pedepsirea pentru fărâdelegile profesorului Reiner străin de neamul nostru, dușman nouă care a rămas în teritoriul ocupat de nemți și a ținut cursuri nemților? Vă solidarizați cu faptele lui imorale? Dacă ar fi existat demnitate națională la DVoastă ați fi cerut singuri ca să fie înlăturat din învățământ precum a fost înlăturat Stere. Poate se va afla și între DVoastre profesori cu conștiința pătată, și cari să tem că vor ajunge și ei să fie excluși din învățământ dacă aprobă excluderea lui Reiner? Nu vă întrebați și acuma că ce va zice străinătatea de atitudinea Dvoastre care a-ți luat-o față de studenția unei țări întregi?

Judecați Dlor profesori, a fost o faptă umană și deamnă de un senat universitar să dea afară din căminuri pe studenți lăsându-le pe stradă în timpul nopții? Fapta se judecă de la sine.

Toate acestea în urma hotărârii onoratului senat.

Câtă deosebire între tratamentul ce i-se aplică studenției române, în străinătate. Acestea ar putea-o spune profesori ardeleni cari au studiat pe la Universitățile din Austria și Germania.

Di prof. J. Popovici Bănățeanul își va aduce cu siguranță aminte de atitudinea națională care a luat-o studenția română din Pesta înainte de războiu cu ocazia inaugurării cursului de limba română a veneratului profesor Șeghescu, nefiind lăsat de noi românii să intre în sală drept renegat cu decanul maghiar al facultății de litere. Aceasta demonstrație s'a făcut din motivul că a fost ales de profesor renegatul Șeghescu și nu Di profesor Popovici.

Sanțiunile luate față de noi pentru dreapta ținută națională n'au avut nici o importanță ne-am continuat mai departe la aceeași Universitate studiile. Credeți Dlor profesori că ați săvârșit o faptă nobilă, laudabilă națională și umană atunci când a-ți dat afară din căminuri pe studenți?

Nu se cugetă onoratul senat la zecile de mil de familii române cari au făcut imensul sacrificiu ca săși poată susține copiii la Universitate, însă prin hotărârea înaltului Senat își pierd anul de studii. Poate că vor fi mulți profesori universitari, la cari le convine starea aceasta de inactivitate?

Dlor profesori aveți o datorință supremă de a studia serios nemulțumirile studenților și a soluționa postulatele lor drepte, cât mai urgent.

Faceți și acum o greșală enormă când vă închideți între zidurile chinezești

în contra diverselor postulate ale studenției și răspunzând la doleanțele lor cu darea afară din căminuri și exmatriculare. Așa știe răspunde un Senat universitar?

Toată opinia publică românească cinstită aprobă postulatele lor de-a participa și studenții la conducerea căminurilor, cantinelor și la verificarea

gestiunilor precedente împărțind astfel responsabilitatea între studenți și profesori, de a fi reintegrați în drepturile lor de reducere pe căile ferate de a reduce se bucură mulți nechemându-se de a fi recunoscuți Societățile și Cătrele studențești.

E foarte ciudat că societatea noastră lectură a studenției universitare a mână din Budapesta „Petru Maior” funcționat decenii întregi înaintea războiului fără a fi stingherite în activitatea ei națională din partea Ungurilor această societate mutându-se la Cluj după Unire a fost închisă de Senatul universitar.

Judece opinia publică acest procedeu cum crede de cuviință.

Studenția română are dreptul de-a pretinde să se examineze faptele antipatriotice a acestor profesori universitari români supt ocupația germană pentru a se asigura în Universitate o educație adevărat națională.

Cu curioasa mentalitate ce stă în nește Senatul universitar față de studenți, când știu că dacă un grup de muncitori din fabrici fac grevă din motive morale atunci, să trimită din minister inspectori parainspectori pentru a lua contact cu muncitorii și a face doleanțele și a aplana grevurile.

Sermană studenția română tu ești nici atât apreciată, cât un grup de muncitori din fabrici!

E trist însă adevărat că până în începutul mișcărilor din anul 1922 aștia politicienii țării românești există și o studenție română, pe care trebuie să o creșteți, să o formați pentru conducerea de mâine. Cu toată altă înfățișare ar fi luat mișcările studențești dacă s'ar fi aflat vrun profesor sau politician să le spună o vorbă să le judece cu dreptate năcazurilor. Măsurile polițienești nu dau semne de energie și cumintenie, ci de nepăsătoare tință generală și irevoindă față de tinerimea universitară română.

Trebuie să costatăm că nu mai există autoritatea, recerută profesorilor universitari nici în materia didactică și în domeniul social și nici în cel moral și național, iară companiile jandarmice și polițienești instalată în Universitate împreună cu strașnicii șefi nu au puterea și nu sunt chemați să le-o reda. Le rămâne profesorilor să exclame: *Mea culpa* D.

### Conflictul cu Germania

România a declarat război economic Germaniei pe motiv că Germania nu vrea să restituie României suma de 2 miliarde în aur pentru Bancnotele emise de „Banca Generală” pe timpul ocupației. Germania a răspuns că fiind vorba de o creanță în hârtie, este dispusă a plăti mai 300 milioane lei în aur, și sind prea mare pretenția României și mai ales că bancnotele Băncii Generale s'au schimbat în hârtie și nu în aur cu „Băncea Națională”.

România va eda o „Cărbă verde” pe această chestie și începe decurând represaliile va rupe relațiile diplomatice cu Germania. Se vorbește de retragerea ministrului plenipotențiar român dela Berlin, de ridicarea taxelor vamale pe mărfurile germane, de confiscarea averii supușilor germani și de expulzarea lor din țară.

Germania în răspunsul său avertizează că din acest război ea va eși învingătoare, iar România va avea cu mult mai multe pierderi ca și Germania.

## Conferința revisorilor școlari în Nădlac.

Revizorii și subrevizorii școlari din județele: Arad, Caraș-Severin, Timișoara și Mehedinți au ținut conferința din luna Februarie în frunțașă mună dela granița Nădlac. Zilele de 22 Februarie a. c., în cari a avut oaspeți pe dnii revizorii din județele numite, au fost un prilej, de înfrățire manifestare a înfrățirii Românilor de pretutindeni, reprezentanți prin 4 județe.

Idea de a se ține această conferință cel mai extrem punct apusean al mării, a fost a dlui N. Cristea, revizorul școlar al județului, care înainte de 24 ani în această comună și-a început cariera de dascăl român, — și pă cum s'a dovedit această inițiativă mulțumit pe deplin, pe conferențieri au plecat cu toții cu cele mai bune impresii și amintiri din Nădlac. Programul de primire și de activitate a fost următorul: Domnii revizori în frunte cu dnii inspectorii Moldovan Niculescu din Timișoara au sosit în mună Sâmbătă d. m. cu care ocazie li-s'a făcut o frumoasă primire pe partea Nădlăcanilor în frunte cu autoritățile locale.

Măne zi Duminecă a. m. s'a ținut conferința obișnuită a dlor revizori, după ce li-s'a oferit un banchet din partea primăriei, la care au luat parte lângă oaspeții reprezentanții autorităților locale, intelectuali și mulți alții. A toată d. d. inspector Niculescu pentru MM. LL. Regele și Reia, dl Moldovan inspector, dl N. Cristea revizor, d. Petrovici dir. școlar pe partea școlilor locale și mulți alții.

Toate vorbirile au fost pătrunse de puternic elan de însuflețire și au călăuzit cele mai calde sentimente de prietenie între reprezentanții culturai acelor patru județe și Nădlăcani. Căci o asemenea impresiune a fost vorba unui domn subrevizor, numele năvălindu-i scapă, care îndușoșat poartea cum sub regimul apus în drumul său spre temnița din Seghedin, gara comunei Nădlac i-s'a oferit o cămășă de femeie țărăncă un mic cadou pentru întemnițații din Seghedin, aici până azi nu știe cine a fost.

După vorbire i-s'a descoperit abia, fiind o sguđuitoare însuflețire, că a persoană a fost soția frunțașului Nădlăcan Grigore Vidican, care era și de față.

Atmosfera de bună dispoziție a călăuzit în încingerea celor de față o horă, care întotdeauna a fost și cel mai expresiv simbol al Unirii înfrățirii Românilor!

R.

## REZICE:

De la gara Domnița Elena din Timișoara (magazinaj), s'au trimis în zilele trecute la Arad mai multe sute de saci de lei în saci închiși într'o cută care de obicei se deschidea chei similare la Arad. Când doi funcționari dela Direcția regională din Arad, descuiară caseta și găsiară banii, observară că într'un sac, deși plumbuit în regulă, era în valoare de 130000 lei, niște hârtii tăiate mărimea bancnotelor de o mie. Și fraudă s'a făcut deja la împănare și nu pe drum. S'a deschis o nohoțetă. — Hoții în pușcărie!

Joi, 26 Febr. c., Școala comercială sup. de fete din localitate a ținut un festival școlar la care au dansat aproape de loc dansuri locale.

Și Emil Pal șef de birou. Dir. reg. CFR. primește grâu, porumb, făină și etc. dela slujitori și ucenici, pentru a-i avea în vedere ca șef și mesor. Jupâne, ține-ți bine și asi-ata meseria!

În Arad câinii au o libertate orientală și fără a se ține seamă la mari primejdii este expusă populația orașului prin aceasta. Nu se pot măsuri mai severe ca în viitor să mai fie atâția câini deslegați pe drum?

Jidani din România vreau să înfrățeze un „partid politic jido-m”. — Bravo! Partidele românești vor curăți de acești păcătoși!

## Reforma învățământului agricol

de G. Muscanu.

(Sfârșit).

Prin aceste stări de lucruri evident se schimbă și rolul agronomului. Prin activitatea quasi polițială amintită s'ar face mai mult odios în fața țărănilor, decât cu folos și atunci e clar, că calea prin care se va putea apropia țărănilor este aceea *educativă*. Serviciile agricole, actuale ale statului punându-li-se la dispoziție și mijloacele și personalul necesar, organizate pe județe și alte unități de administrație generală, în principiu ar corespunde acestei noi chemări a agronomului, se pune însă întrebarea dacă și învățământul nostru agricol actual răspunde la cerințele acestor organizații, create de sigur ca o urmare a rolului educativ al agronomului de după executarea reformei agrare, dar fără a li-se fi dat încă caracterul adevărat, ba chiar alunecând într'o direcție de tot contrară intereselor agriculturii.

Răspunsul va fi categoric, ca nu. Să începem la cel mai de jos, la școala inferioară de agricultură. Care poate fi rolul unui absolvent al acestei școli în noua situație? În trecut știm că a fost acela de organ executiv al agronomului diplomat și a fost la locul său, dar vedem că aceluși atribuit azi nici sub durată executării reformei agrare, când rolul educativ cade din plan, nu corespunde. Se știe, că, deși în mod interimar, 90 la sută din funcțiunile de agronomi regionali, cu mare menire în viitor pentru răspândirea științelor agricole, sunt îndeplinite de absolvenții școalelor inferioare. Că aceștia, în urma culturai lor inferioare și generale și profesionale, ce posedă, nu-și pot asuma meniri de ordin mai superior, e natural. Și atunci se pune chestiunea, dacă pentru asigurarea conținutului de agenți agricoli, gradul cel mai inferior al serviciilor agricole ale statului, instituție cunoscută în vechiul regat și după cât știm în drum spre a se introduce și în provinciile alipite, este necesară menținerea acestei categorii de școală în noua organizație a învățământului agricol. Agentul agricol absolvent al școlii inferioare, chiar la locul cel mai de jos în ierarhia serviciilor agricole ale statului i s'ar da o inițiativă prea mare în proporție cu cunoștințele de care va dispune. Nu ne putem închipui, că un asemenea organ al statului, cu o cultură puțin superioară sau chiar egală cu a unui țărăncă frunțaș, ce factor de educație agricolă ar putea fi în mijlocul țărănilor. O altă funcție în programul agricol și agrar al statului asemenea nu i s'ar putea atribui, fiind aceea de pură administrație așa de ramificată numai sub durată reformei agrare, realizându-se toate celelalte mult mai bine prin o armonioasă colaborare a organelor de diferite administrații ale statului.

Reducerea școalelor de agricultură inferioare, cari ar crește o asemenea categorie de agronomi, va trebui deci făcută la minimul cerut de trebuințele viitoarelor instituții agricole ale statului.

Altcum s'ar produce un surplus, dacă nu primejdios, dar nenorocit de semi-intelectuali, cari nu și-ar afla rostul în noul așezământ economic al țării. Acest tip de școală nu este însă propriu nici pentru înmulțirea cunoștințelor agricole ale țărănilor și n'a fost nici în trecut, căci planul ei de învățământ nu o face accesibilă și țărănilor. Or, după cum am accentuat, fără ridicarea nivelului cunoștințelor agricole ale țărănilor, azi aproape singurul stăpânitor al pământului cultivabil nu se va putea ușor repara descreșterea producției de după aplicarea reformei agrare, chiar după ce țărănimea va fi ajuns în posesiunea mijloacelor necesare culturai agricole, învățământului agricol inferior îi va trebui dat deci o nouă direcție în sensul, că *acesta să fie adresat direct populației muncitoare de pământ dela saie*, ținând, nu numai a-i înmulți cunoștințele ci și a stimula ambiția de a munci în modul cel mai rațional pământul de care dispune. Modul de înfăptuire a acestui desiderat, cu scopul ca educația agricolă a țărănimei să poată fi

realizată cât mai ușor admite deosebite soluții. La tot cazul fermele model ale statului, afectându-li-se unora chiar terenuri mai mari decât cele actuale, vor putea și vor trebui făcută parte organică din mijloacele acestui învățământ.

Trecând la al doilea grad al învățământului agricol, acel mediu trebuie să constatăm, că nici până acum n'a avut proporțiile cuvenite, existând abia vre-o trei școli medii în întreaga țară. Reducând numărul școlilor inferioare numărul acestora va trebui ridicat cel puțin în măsura reducerii celei dintâi. Absolvenții aceștia vor putea îndeplini îndeosebi funcțiunile de administrație agricolă a statului, putând fi totodată și buni ajutoari ai agronomilor cu titluri academice, cari vor avea propriu zis directiva îndrumării agriculturii țării sub toate raporturile.

Tipul școlii agricole cerut de noua menire a agronomului este deci acela superior, cu sau fără rang de universitar după părerea noastră fără importanță. Ori, învățământul superior chiar azi trece prin criza unei lipse de afinență a tineretului la școalele noastre agricole superioare. Cauza este de ordin profesional. Poziția creată agronomului titrat în noua organizație a instituțiilor agricole de stat nu mulțumește nici din punct de vedere ma-

## In drum spre luminarea poporului.

— Sfârșit —

Pe deoparte se va ajuta „asociațiunea de cultivare”, iar pe de altă parte, va fi un depozit, unde țărăni își vor putea strânge și da spre fructificare, din economiile lor. Dar pentru aceasta, ne trebuiesc oameni cinstiți în fruntea acestor bănci și în același timp pricepuți.

Pentru un moment, — mat târziu poate nu —, cei mai în măsură să conducă aceste bănci sunt: preoții și învățătorii. Alături de activitatea lor culturală, vor încadra și pe cea economică, pe care, de vor ști să le armonizeze, vor culege roade din cele mai bune. Odată ajunși la îndeplinirea formării acestui tip de agricultor: muncitor pe ogorul lui, independent, cu inventar agricol și capital, priceput în cultivarea pământului, trebuie să ne gândim la menținerea lui. O primă condiție pentru acest scop este nefărmâțarea pământului, într'un cuvânt menținerea proprietății mijlocii. Pentru aceasta este absolută nevoie, ca țărăni să-și îndrepte feciorii spre școală și meșteșuguri.

În situația de astăzi, când toți feciorii unui sătean de-al nostru, vin să moștenească pe tatăl lor, mergem cu pașii grăbiți spre o fărâmițare a pământurilor de agricultură, ceea ce va aduce dela, o situațiune grea pentru țărăncă. Și ne încredințăm ușor de acest lucru, dacă ne gândim la succesivele exproprieri din țara noastră. la numărul prea mic de proprietari mari, ce-au mai rămas de pe urma acestor exproprieri și la faptul că astăzi nu mai putem vorbi la noi despre latifundiile de pe vremuri.

Și atunci se mai poate spera în vre-o expropriere? Nimeni nu trebuie să se gândească la acest lucru. Țărăni să se încredințeze de acest adevăr și să nu se lase înșelați de gândul acesta. Mai trebuie adăugat apoi faptul, că populația României este în deplină creștere și dacă astăzi avem terenuri agricole îndeajuns, nu trebuie să uităm și ce va fi mâine. Și spunem acest lucru, nu spre a alarma lumea, dar spre a o preveni.

Trecând la starea țărănilor din punct

de vedere politico-social, trebuie să afirmăm dela început, că starea lui în acest domeniu este înapoiată. Poporul nostru este încă tânăr și toate mișcările din țara noastră, au fost datorite păturii boeresti, acelei păturii boeresti, care a ieșit din sânul neamului nostru și în vinele căreia curgea sânge românesc. Revoluția dela 1848 din țara noastră, a fost făcută de tinerii boeri, la lumina principiilor de egalitate, libertate și fraternitate, propovăduite de revoluționarii francezi dela 1789.

Transformările mari sociale, ce a sguđuit puternic edificiul organismului nostru social, a găsit pe țărăncă nepregătit. Exercițiunea votului universal ne dă o puternică dovadă. Alegerile parlamentare ne-au dat prilejul să vedem, până unde duce această stare de lucruri. Bătăi și vrăjmășie între săteni, din pricina interpușilor politici sau a câtorva cărcotași electori. Listele votate cu punerea stampilei pe un semn oarecare și în sfârșit nici o preocupare de un program politic și de oamenii demni de a-i reprezenta.

Demagogii pescuiesc în apă tulbure și înșală buna credință a omului nepregătit. Dar de aici nu vom încheia, că votul universal nu trebuia introdus. Drumul civilizațiunii ne impunea acest lucru, în baza principiilor de egalitate a oamenilor. Pregătirea țărănilor se va înfăptui treptat, căci el are multe însușiri și într'un viitor apropiat își va apropia și această nouă stare de lucruri. Dar până atunci să nu se pescuiască în apă tulbure. Pătura intelectuală să mijlocească spre a pregăti pe țărăncă, în drumul prea spinos ce are a-l bătători și alături de dânsul, să meargă drumul luminării maselor populare.

G. Ispir.

— Rugăm pe toți abonații noștri să binevoiască a ne câștiga abonații noi printre prietenii dlor.

IOAN BALAȘIU  
prăvălie de modă  
Arad, Str. Mețianu (Casa bisericii)

# ȘTIRI DE TOT FELUL.

**Crucea fascistă îndepărtată de pe o cunună.** Cu ocaziunea înmormântării profesorului Dimitrie Alexandrescu din Iași, un grup de studenți au adus o cunună frumoasă fără panglică pe care era fixată crucea neagră a fasciei naționale române și voind să o așeze pe catafalc, un comisar al poliției a oprit aceasta, îndepărtând crucea de pe ea. Întrebăm nu-i cumva acel domn comisar bolșevic?

— **Gazeta „Mișcarea Națională” suplimentul ziarului „Voința Poporului” va apare în săptămâna viitoare, Nr. II.**

— **Dr. prof. universitar dr. Botez a ținut o foarte instructivă conferință despre educația fizică despre care a afirmat că se începe îndată cu concepția omului și că nu este cea ade-vărată, cea care se practică în timpurile noastre, când forțezi tinerimea să facă anumită gimnastică de acrobăți, fără să ții seama că partea cea mai mare dintre ei nu sunt capabili să o facă fiind peste puterile lor. Nu numărul mare al altfelor mondiali dovedește vitalitatea și educația fizică a unei națiuni, căci doară este constatată că o mare parte din atleți pier în tuberculoză. Educația fizică este absolut necesară corpului și pentru dezvoltarea psihică, dar trebuie aplicată asemănător capacității individuale.**

— **Despre stările insuportabile a bieltor muncitorilor din fabrici și mine, despre mizeria vieții lor vom scrie în numărul viitor.**

**Demisia guvernului prusian.** Guvernul prusian a fost pus în minoritate după declarațiile pe care le-a făcut în Dietă. Pentru guvern au votat 118 deputați iar în contra guvernului 221. În urma acestui vot, guvernul Marx a demisionat.

**Groznic accident aviatic.** Maiorul Sănătescu, care a fost trimis la Londra pentru comandarea de avioane necesare armatei române, săptămâna trecută încercând un aparat tip „Siskind” a căzut cu el dela o înălțime de 100 metri, murind pe loc. Maiorul Sănătescu era unul dintre cei mai distinși ofițeri de cavalerie, devenit un pilot de mână întâia, care ocupație ia și curmat firul vieții la vârsta abia de 32 ani.

**Devastare.** Într-o seară din săptămâna trecută o bandă compusă din 7—8 înși mascați și înarmați cu revolvere și ciomege au pătruns cu forța în casa economului Toma Petrișor de 70 ani din comuna Pecica, luându-i banii ce îi avea ascunși în dricală și toate obiectele din casă în valoare de 100 mii lei. Bătrânul se afla numai singur acasă, iar bandiții neputând intra prin poarta care era închisă, au stricat zidul și au scos grilajul de fer dela fereastră pe unde s'au introdus pe urmă cu toții. Unul dintre bandiți l'a pus pe bătrân în jenuchi întorcându-l cu fața către perete. Ținând asupra lui revolverul, până ceialaltii au adunat și dus cu ei banii și tot ce era de folos deacolo. Se fac cercetări pentru prinderea acestor hoți îndrăzneți.

**O fată împușcată la bal.** La un bal mascat din München o fată a fost rănită de moarte prin un glonte de revolver tras de un tânăr îmbrăcat „Mexico”. Nenorocirea s'a observat târziu, deoarece la asfel de baluri pușcăturile sunt obișnuite.

**Nenorocire.** Țăranul Vasile Bălc, venind cu trăsura dela Beiuș, pe drum cailor s'au speriat nu se știe din ce cauză, iar dânsul voind să-i oprească s'au rupt frânele, răsturnându-se trăsura a căzut atât de rău că i-s'au scuturat creierii. În stare gravă a fost dus la spitalul din Ineu, unde după un timp scurt a murit.

**Cel mai bătrân om din lume.** Cel mai bătrân om din lume, Antonio Solirana, a murit în Statele-Unite. El era în vârsta de 133 ani și nu fusese bolnav decât vre-o câteva săptămâni înainte de moarte.

— **În Băița, lângă Deva s'a aranjat în ziua de 21 Februarie un bal mascat. Deși timpul a fost foarte nefavorabil, totuși, cei chemați s'au achitat de datorință prezentându-se în număr corespunzător. S'a petrecut bine, mai ales după pauză, dată fiind posibilitatea, ca să se joace și ciardașul favorit al dlui magazinier Hollik János. Petrecrearea s'a aranjat în cerc restrâns. Mâncări și beuturi bune și gustoase, dar cam pipărate la plată. Trebuiau pregătite pentru dnii funcționari dela Societate, câteva plăcinte din făina amară, ce au dat bieltor muncitorii acum în timpul din urmă. Cred, că dacă dl magazinier și compania ar fi gustat numai o plăcintă din acea făină, nu ar fi avut gust de așa scuturătură la joc. Poate dacă câștigă dânsul Heringul dela loterie. Unul dintre nechemăți.**

**Crimă din imprudență.** — Copilul Marin Voicu de 9 ani, din Golești (jud. Câmpulung), pe când se juca cu o armă încărcată, a împușcat din imprudență pe un văr al său de 9 luni. Victima a fost transportată la spitalul Călimănești.

**O fetiță de trei ani carbonizată.** O fetiță de 3 ani, Elena, fiica lui Ilie F. Constantinescu, din Glâmbocata, (jud. Târgoviște), lăsată de părinți singură în casă, s'a apropiat de foc și i s'au aprins îmbrăcămintea de pe ea. Aproape tot corpul a fost carbonizat, și în chinuri îngrozitoare a încetat din viață.

**Un părinte oribil mutilat de fiul său.** Tot județul a fost profund impresionat de o feroasă crimă făptuită în com. Hănțești, județul Chișineu. În una din zilele trecute a fost găsit la locuința sa săteanul Vasile Ignat de 55 ani, oribil mutilat și cu craniul fracturat. A început ancheta și cum în casă totul era în perfectă regulă ipoteza jafului era respinsă dela început. Cercetările continuând s'a stabilit că între bătrânul asasinat și fiul său Gheorghe existau vechi animozități pentru că el se însurase cu o fată împotriva voinței bătrânului. Fapt pentru care fiul a fost desmoștenit. Existând bănueli că fiul n'ar fi străin de acest asasinat comis pentru a putea pune mâna pe averea tatălui său și cum el n'a putut justifica timpul unde a petrecut în ajunul crimei, el a fost înaintat parchetului, care a deschis acțiune publică trimițându-l la instrucție.

**Infirmitatea crimă a unui sătean.** Gheorghe G. Părvulescu, din Săcueni (jud. Târgoviște), fusese condamnat pentru că dăduse foc locuinței consăteanului său Ion Stănescu. Din această cauză el purta o aver-siune srașnică în contra lui Ion Stănescu și s'a decis să-l suprima cu orice chip. Serile trecute Părvulescu se așează la pândă cu un topor în mână, așteptând trecerea lui Ion Stănescu, spre casă. Pe când Ion Stănescu mergea liniștit pe șosea, Părvulescu s'a repezit la el și cu o lovitură aplicată cu toporul în cap l'a culcat la pământ. Alte două lovituri au urmat cu aceeași furie, zdrobindu-i capul. După săvârșirea crimei a dispărut. Cadavrul a fost descoperit imediat în șosea. Jandarmii au arestat pe sălbaticul criminal, care a mărturisit crima. Parchetul a delegat pe medicul primar al județului să facă autopsia cadavrului, iar administratorul plășii, a făcut ancheta. Criminalul a fost înaintat parchetului și apoi cabinetului de instrucție, care l'a depus în arestul preventiv.

— **Rugăm pe toți domniile abonați, cari nu primesc ziarul să ne anunțe prin o corespondență scriindu-ne corect adresa dlor.**

# PROSPECT.

Subsemnații fondatori înțelegând, că interesele materiale ale țăranilor, comercianților, industriașilor și intelectualilor români pot fi servite în felul cuvenit de către instituțiile financiare sau cu cointeresare streină, — am hotărât înființarea unei societăți anonime, cu numirea de „Banca Românilor, Societate Anonimă Comercială și Industrială” cu sediul principal în Arad. Menirea stei bănci va fi deci, promovarea situației materiale a elementelor de mai sus, atât de importante cu deosebire în nouile ținuturi nite cu Patria-Mamă, — prin acordarea de împrumuturi, prin de import-export, prin finanțarea afacerilor comerciale, prin citarea de industrii pe cont propriu sau în participare, prin prarea și revinderea materialelor brute, a instrumentelor și obiecte necesare cultivării pământului, încurajării diferitelor și industrii și prin efectuarea ori-căror operațiuni de bancă și societății anonime vor putea fi numai cetățeni de origine română.

Capitalul social al societății se compune din Lei 1.200.000, Lei Un milion două sute mii, împărțit în 2400 acțiuni nominale în valoare nominală de câte 500 Lei fiecare.

Termenul de subscripțiune al acțiunilor se încheie la 10 octombrie 1925.

Acțiunile se pot semna la Banca „Victoria” S. A. în Bul. Regele Ferdinand, urmând a se vărsa: 1. Lei 200, adică două sute plus de fiecare acțiune Lei 25, adică Lei douăzeci și cinci de emisiune și fondare odată cu semnarea acțiunilor, 2. Până la 1 Mai 1925 Lei 150, adică Lei unasutăcincizeci, 3. Până la 1 Iulie 1925 restul de 150, adică Lei unasutăcincizeci.

Fondatorii își rezervă dreptul de a numi membrii Consiliului de Administrație pe primii 3 ani dela fondare.

Adunarea generală de constituire va avea loc la 22 Noiembrie 1925 orele 10 a. m. în Arad în biroul avocatului Dr. R. Cotioiu din Bul. Regina Maria No. 9, la care se invită prin preț Onorații acționari.

Ordinea de zi a adunării generale de constituire e următoarea: 1. Deschiderea adunării generale, alegerea președintelui și a doi verificatori ai procesului verbal.

2. Constatarea asigurării capitalului social, potrivit punctului art. 154. C. Com. Trans.

3. Luarea hotărârei relativ la înființarea societății nominale.

4. Votarea statutelor.

5. Comunicarea numelor membrilor în Consiliul de Administrație numiți de fondatori pe primii 3 ani și alegerea cenzorilor.

6. Descărcarea fondatorilor. Potrivit art. 155. din C. Com. Trans. adunarea generală de constituire va avea capacitatea de a lucra numai atunci, dacă sunt prezenți, — în persoană sau prin mandatar, cel puțin 7 acționari reprezentând o pătrime din totalul acțiunilor.

Fiecare acționar participant va avea un vot de fiecare acțiune dar nimeni nu va putea exercita mai mult de 10 voturi. Arad, la 20 Februarie 1925.

- |   |   |   |
|---|---|---|
| <b>Dr. D. Benea</b><br>medic, Arad.         | <b>Dr. R. Mager</b><br>al II-lea primnotar jud. Arad. | <b>Cr. Stefanescu</b><br>funcționar, Sibiu.     |
| <b>Brad Gheorghe</b><br>plugar, Miniș.      | <b>At. Motogna</b><br>funcționar, Cluj.               | <b>Andrei Streza</b><br>inginer, Pecica.        |
| <b>Dr. R. Cotioiu</b><br>avocat, Arad.      | <b>Panaitescu T. Vifor</b><br>comerciant, București.  | <b>Gh. Tismăneanu</b><br>funcționar, Timișoara. |
| <b>Nicolae Crișan</b><br>comerciant, Măscu. | <b>N. Popa</b><br>dir. de bancă, Lipova.              | <b>Mator E. Ursu</b><br>Cernăuți.               |
| <b>Locot. Dudescu</b><br>Careii-Mari.       | <b>Moise Rîșcutia</b><br>comerciant, Arad.            | <b>Colonel A. Vă</b><br>Arad.                   |
| <b>Frățila Gheorghe</b><br>plugar, Măderat. | <b>S. Șeviciu</b><br>comerciant, Arad.                | <b>Ing. Victor Vă</b><br>Timișoara.             |

**Un șofer ars de viu.** Ion Briceag, șofer din Râzvad, (jud. Târgoviște), își curăția niște haine cu benzină. În apropierea gălci în care era benzină ardea o lumânare. Dincauza flăcării lumânării, benzina a explodat, luând foc atât benzina cât și hainele șoferului Briceag. Cuprins și el de flăcări și neputând să le stingă, șoferul a fost ars pe tot orful, murind imediat.

**Aviz.** Cu onoare aduc la cunoștință onoratului public și autorităților bisericesti, că în ARAD, str. Românilui N-rul 7, am deschis un

## Birou tehnic de arhitectură

**Construesc:** orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai de parte execut colajonări de totfelul de lucrări de zidiri, și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:  
**TEODOR CIOBAN**  
arhitect.

**Avocat cap de bandă de spă** în baza unui mandat poliției a dat pe avocatul dr. Ceke din Cluj, care s'a stabilit că era șeful de spărgători. Valoarea furturilor noscute până acum întrece se 150 mii lei. Majoritatea obiectelor fost găsite și redată păgubașilor.

— **Ca un șarpe care își prada, Vă strânge Sifilisul în gura lui!** Nu dezamărați însă, căci voastră e sigură! Bi<sup>96</sup>. Fără de fără accidente, vindecă radical sifilisul! Dar nu în 4 ani ci numai luni. Bi<sup>96</sup> este de 7<sup>o</sup> ori mai puternic ca mercurul și de-o curățenie vărsită! Reprezentanta Gen. și P. T. Vifor, Buc. Piața Amzei.

— **Sprrijiniți pe negustor mâni!**